

ONNETTOMUUSTUTKINTAKESKUS

Sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuustutkinta: mitä, miten ja miksi?

Talentia 20.3.2024

Onnettomuustutkintakeskus (OTKES)

Itsenäinen ja riippumaton viranomainen oikeusministeriön yhteydessä.

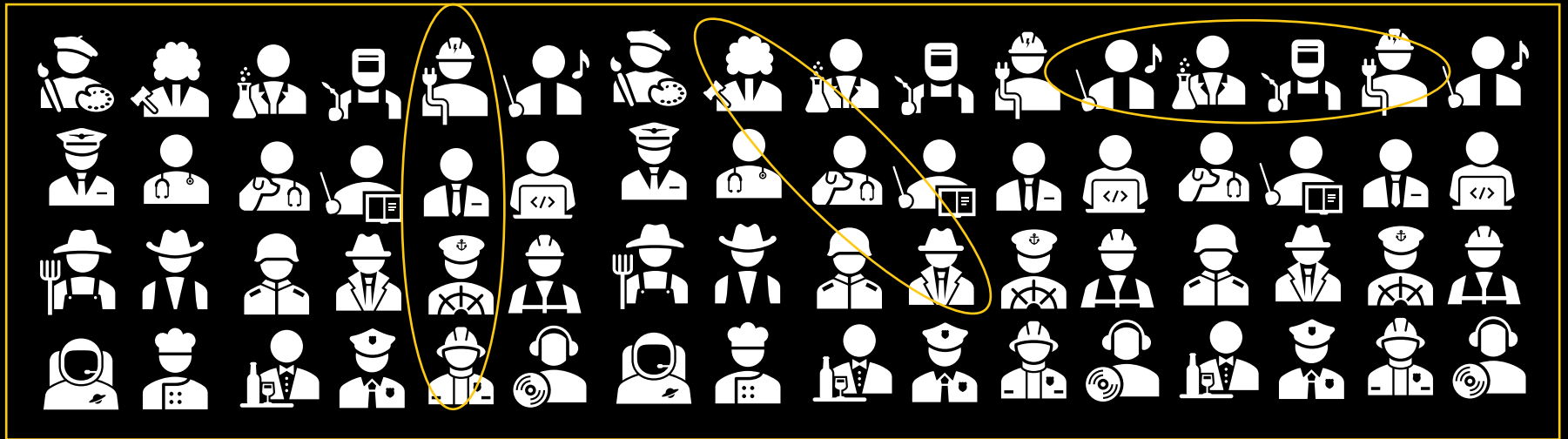
Tutkinnan tarkoitus turvallisuuden parantaminen.
Oikeudellista vastuuta ei käsitellä.

Ketkä tutkintaa tekevät?

18 vakituista:

- johtaja ja hallintopäällikkö
- 2 tutkintasihteeriä
- koulutussuunnittelija
- 5 johtavaa tutkijaa
- 7 erikoistutkijaa (sote-erikoistutkija aloittanut 1.1.2024)
- viestintäpäällikkö

Tutkintaryhmissä ulkopuoliset koulutetut asiantuntijat.

Vakavien vaaratapahtumien selvittämiseen ja tutkimiseen liittyvät toimijat #sote

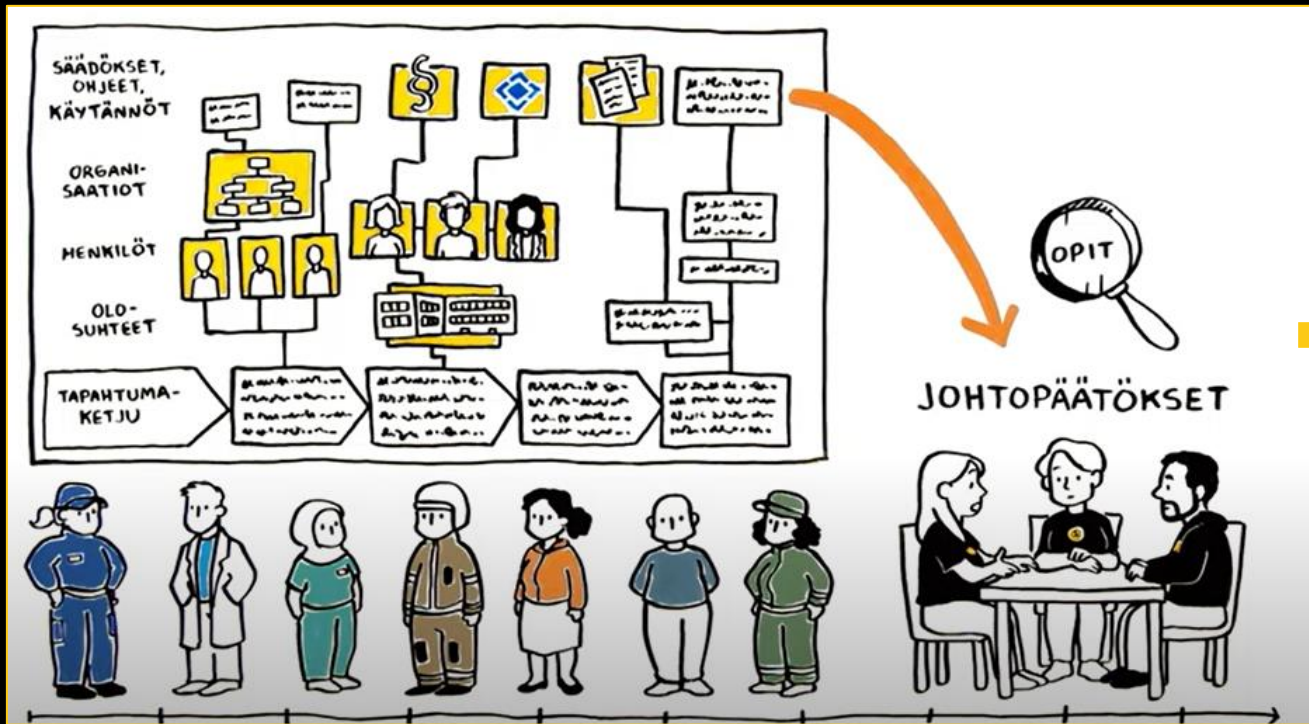
Mukaillen

Lähde: Welling M, Helovuola A & Tiirinki H (2022) Vaaratapahtumien tutkinta – työväline terveydenhuollon turvallisuusjohtamiseen. Suom Lääkäril 2022; 78 : e33924 www.laakarilehti.fi/e33924.

Turvallisuustutkinnan tarkoitus, virheistä oppiminen

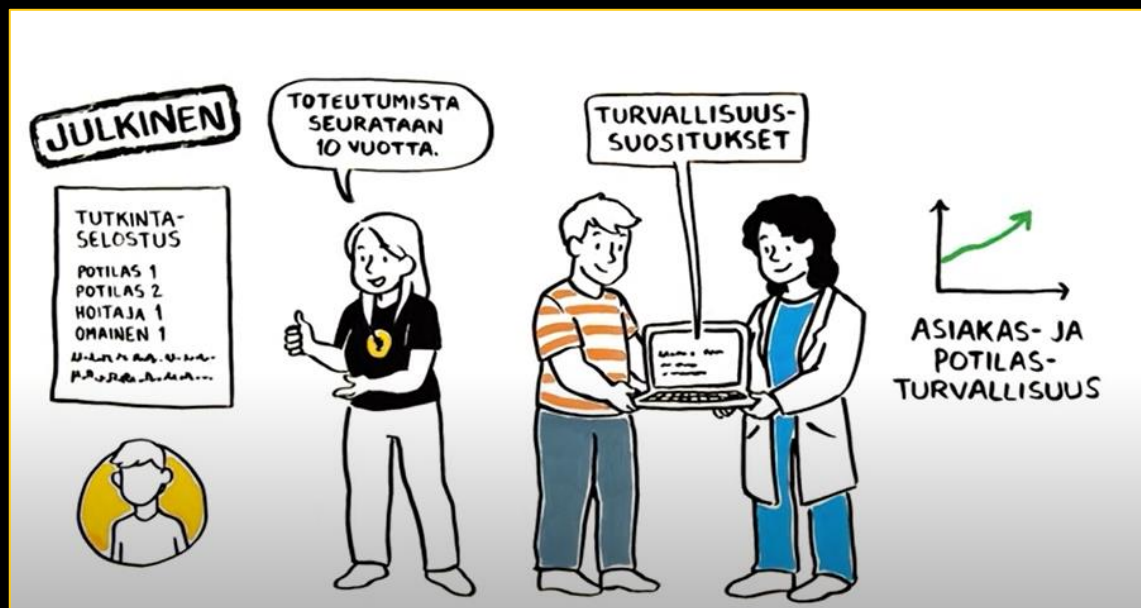
Turvallisuustutkinnan tarkoituksena on yleisen turvallisuuden lisääminen, onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäiseminen sekä onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen torjuminen. (Turvallisuustutkintalaki § 1)

Turvallisuussuositukset – seuranta 10 vuotta

- Turvallisuustutkinnan perusteella laaditaan suositukset, joiden tarkoitus on estää vastaavia tapahtumia tulevaisuudessa, vähentää vahinkoja sekä esittää toimenpiteitä sosiaali- ja terveydenhuollon yleisen turvallisuuden kehittämiseksi.

(Turvallisuustutkintalaki § 30)

Annettuja suosituksia on yli 1000, joista n. 70% toteutettu.

Suosituksset ovat julkisia www.turvallisuustutkinta.fi

Tutkintapäätökseen vaikuttavia seikkoja

Tutkintapäätökseen vaikuttavat tapahtuman

1. vakavuus ja laatu
2. vastaavien onnettomuuksien toistuvuus ja uusiutumisen todennäköisyys
3. turvallisuutta valvovien viranomaisten, asiaan osallisten ja muiden pyyntö tutkinnan suorittamiseksi
4. onko tutkinnassa saatavissa merkityksellistä turvallisuustietoa
5. aiheuttiko onnettomuus vaaraa usealle ihmiselle samanaikaisesti
6. tutkiiko muu toimija onnettomuuden.

Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon tapahtumissa:

- Ei yleensä ns. normaalikomplikaatoriskiin kuuluvia tapauksia
- Otetaan huomioon mahdolliset tapaukseen liittyvät kantelut
- Muut lääketieteelliset kriteerit.

Käytännön esimerkkejä asiakasturvallisuudesta

Kolme potilaan itsemurhaa psykiatrisessa sairaalassa Etelä-Savossa syksyllä

• Geronomiä lähetettiin Hikka-viesti klo 17.17, viikkoon toimistolla merkintä, että maanantaille sovitut uusi käynti.
• Illalla uusi kotikäynti kello 19.30-20.

• Viimeinen miehen tekemä kirjaus naisen sairauden omaseurantapäiväkirjassa.

• Geronomi luki Hikka-viestin ja tulkitse tilanteen kiireettömäksi
• Sairaanhoidtaja kävi pariskunnan oven takana: soitti ovikelloa ja yritti soittaa miehelle kello 10.41 ja 10.42 tuloksetta.
• Naisen tietoihin sekä viikkoon toimistolla kirjattiin ettei tavoitettu, miehen tietoihin ei kirjattu mitään

• Mies menettää äkillisesti toimintakykynsä
• Nainen jää ilman tarvitsemaansa hoitoa.

• Palvelutarpeen arvioinnista vastaava geronomi sai avopalveluohjaajalta miehen yhteystiedot.
• Miehelle ei yritetty soittaa.

• Geronomi opintovapaalla. Sijaisena avopalveluohjaaja (hoitaa vain kiireelliset asiat)

• Geronomi yritti soittaa miehen puhelimeen klo 13.31.
• Ei muista hälyttikö puhelin. Pariskuntaa ei tavoitettu.

• Nainen kuoli

Pe 26.8.

La 27.8.

Su 28.8.

Ma 29.8.

Ti 30.8.

Ke 31.8.

To 1.9.

Pe 2.9.

La 3.9.

Su 4.9.

Ma 5.9.

Ti 6.9.

Ke 7.9.

Nostoja asiakasturvallisuuden nykytilasta ja kehittämistarpeista

- Asiakasturvallisuuden konkreettisuutta ja velvoittavuutta on edistettävä.
- Lainsäädännön on tuettava entistä paremmin erilaisten tietojen hyödyntämistä asiakasturvallisuuden edistämiseksi.
- Asiakasturvallisuustietoa on kyettävä hyödyntämään nykyistä tehokkaammin.
- On luotava yhteisiä tietovarantoja ja koottava tietoa yhteen nykyistä enemmän.
- Asiakasturvallisuustiedon tulisi välittyä sujuvasti ja nykyistä avoimemmin eri viranomaisten välillä esimerkiksi digitalisaatiota hyödyntäen.
- Asiakasturvallisuuteen liittyvää toimintakulttuuria on edistettävä.
- Asiakasturvallisuutta tulisi vahvistaa järjestelmän eri tasoilla.
- Toimintarakenteiden tulee tukea asiakasturvallisuuden toteuttamista ja edistämistä.
- Asiakasturvallisuus tulisi olla sekä sote-palvelujen järjestämisen ja tuotannon keskiössä.
- Hyviä käytänteitä on juurrutettava.

ONNETTOMUUSTUTKINTAKESKUS

Kiitos-Tack!

Löydät meidät:

krista.lyyra@om.fi

turvallisuustutkinta.fi